

SLOVENSKI NAROD.

Izreja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naše manjšine.

Z dežele, 17. sept.

Pa smo le napredovali pri zadnjih volitvah! Premislimo le, kako je naše kmetstvo ljudstvo na Kranjskem! Vzemimo malo v pregled našo žalostno zgodovino! Toliko sto let živi pod vladno tujih in domačih duhovnikov, režiserjev našega gospodarskega in duševnega življenja. Prav blizu je naš kmet laškemu in španjskemu. Malo časa je šele lastnik proste kmetije. Tlakovska ponižnost mu tiči še v njegovi krvi. Ta se pa ne izgubi tako hitro. »Gospoda« je bil vaju, »gospoda« še mora imeti. Klobuk dene pod pazduho, če »gospoda« le vidi. Pravi suženj! Predno to pasjo naravo iz svoje krvi izloči, treba je dolgo časa. Kmetuje tudi še po starem, a šoli je po večjem sovražnik, tudi kmetijski. Bil je vsled prevelikih veleposestev na svoji zemlji primoran skozi stoletja biti trgovec, ki za malo korist 60 kilometrov prehodi. Goljufan povsod, tepen do krvavega, postal je malo izbirčen v sredstvih. Postal je potuhnjeneč, postal neodkritosrčnež. Sili na grajski klad in sili, ki ga je zmaševati pretila, ga zapisovala v črne farovške knjige, se je potuhnjeno udajal. Kaj se boš z bikom bodel! Nekega »gospoda« mora imeti. Zdaj vidi gospoda v črni suknji. Ta črna suknja je vsa hudičeva. Človek v njej je kmetu gospodar čez dež in solnce. Coprati zna in coprnije odpravljati. Ta kmet ne ve nič o tem, kaj je dež, kaj je solnce, kaj so sploh naravne moči. Še verjame, da je procesija za dež istega izprosila. Večina našega kmetijskega ljudstva se še nahaja v tem stanju.

In zraven se nahaja v gospodarskem stanju, ki daje v letu komaj 200 stitih dni. Trgovati je treba s krvomočnimi kravami in z okuženimi prašiči, da se le kaj zasluži, kaj, če je to nemoralno. Saj misijon vse grehe odpusti. Za majhne svote se pravda. Prisega so navadno razsodilno sredstvo. Prisega se, da joj. Najprej se gre v cerkev in potem v spovednico k lazaristom, jezuitom ali frančiškam.

nom. Ti so v konkurenci. Vse odpuščajo brez posebnih težav.

Preveč veleposestva imamo (glej le Windischgratz), premalo je pa zemlje za številnega kmeta. Parceliranje je silno, velike dote in dolgovi so grozno breme. Pijančevanje je jedino utešilo bajtarske reve. Večji kmetje so na poti v to bajtarstvo. Izselitev in nemoralnost v rudokopih, v premogarskem življenju tujine, nemoralnost, splošna nečistost doma spojena z božjimi poti in plačanimi odpadki. Prostitucija pod blagoslovi naše cerkve.

Žalostno je vse to. Večino našega kmeta se tiče. In njegov zdajšnji jedini »gospod« je nevednež, je človek, ki se veseli te reve, ki molze kmeta huje kakor gališki jud svojo žrtev, obljublja mu za molžo svitla nebesa. Rad bi se kmet izvil iz teh objemov. Pa nima širšega pogleda, nima moči in ubili so mu značaj. Pot iz tega razmerja mu je teman. Potuhne se, udaja se, ko ga bežečega v jasnejšo stran glas duhovnikov ustavi in zapodi nazaj. Roko poljublja, katero bi najraje udaril. Mož beseda ne more biti. Obljubi, priseže, da hoče ven iz tega suženjstva duhovenstva, v zadnjem hipu pa besedo sne. Maščevanja se boji. Otroke isto še lahko zadene. On v krvi čuti, kaj je maščevanje celibaterjevo. Stari ljudje so dosti o njem povedati vedeli, sam ga vsaki dan čuti. — Reva in človek brez naukov. Ta reva ne more biti radikalec, ki za seboj vse mostove podere ter gre v boj za novo življenje, ta ne more biti človek, ki na svojem dvorišču ponosen stoji in v pogledu proti nebu pravi: Le Tebe gori nad nami se bojim, človeka pa nobenega ne.

S tem človekom hočemo v boj proti kat. duhovenstvu? Nadaljevati moramo vender! Kuratela tega duhovenstva zapravi sicer našo kmetijo s kmetom vred in mi smo narod kuljev za večne čase, če homo sploh še slovenski znali. Kmet to sam uvideva, toda on je potuhnjeneč, ki vse obljubi, besede pa ne drži, ali pa je neodkrit in bojazljiv. Tudi prav grde narave zna biti. Moj Bog, v kaki šoli pa je bil

stoletja! Brati ne zna in duševnih potreb nima nobenih. Mase preagitirati se ne more brez tiskane besede. Le pop, ki ima leco in spovednico na razpolago, ki v enem dnevu vso faro lahko prehodi, ima oblast čez tega človeka. Ta pa se drži posebno ženstva. Žena je pečenka kmetu. Če bi te ne imel, zlodej naj vzame vse življenje. Duhovnik ima pri njej prvo besedo, dasi ženo cerkveni nauki kot manj vredno stvar proglašajo.

Naša stranka pri deželni volitvah na kmetiji ni pridobila mandatov. Božič — čedno ime — je zmagal. To ime pomenja začetek spomladi. A naše manjšine so precejšnje. Škof je bil sam osebno v agitaciji. Svoje volilne manifeste najčudnejšega zadržaja pošilja mej kmete. Romal je po deželi, kjer je bilo kaj nevarnega. Njegovi duhovniki izrabljali so vse, kar ima vera svetega, v razburjenje duhov, pa tudi vse zle misli, ki bi jih satan imel, če bi ga kaj bilo drugod, kakor v hudobnih ljudeh. Zadnje karto izigravajo. Mar jim, ako jutri kmet vero pod klop vrže; ako neče meščan, da mora biti verstvo le humbug, ako sme duhovnik tako ostudno v blatu volilne agitacije mandrati vse, kar je religioznemu človeku svetega. In vendar tako lepe manjšine. Vsak naš volilec šteje za sto klerikalnih kot mož, kot človek. Meščanu je lahko duhovenstvu zobe pokazati. Duhovnik je lepo zadovoljen, ako ga meščan pozdravlja. A tu na kmetiji, sam biti izročen tem gavranom, ki vedo ključati srce od zore do mraka, to je drugo.

Naš boj z duhovenstvom še ne traje dolgo. In vendar tako lepe manjšine na kmetih! Tako težavna masa, tako uboga kmetijska masa, kakor naša, se ne vzdigne v par letih iz mrtvila, iz nje se ne napravi v kratkem času celega moža. Nemški Tirolci vendar Slovenci še nismo. Pa ti se v novjšem času tudi na kmetiji že gibljejo. Razvoji pod vodstvom katoliškega duhovenstva stoječih narodov so sploh jako počasni. Jeden korak naprej, včasih dva nazaj. Kako naj bi bilo drugače! Človek familije v boju s celibatorjem! Človek, ki mora imeti sto obzirov, ki ima sto

skrbi nasproti človeku, kateremu je človeška neumnost bogate kašte pripravila in ki je sam, ki nima nič tvegati!

In vendar moramo ta boj prestati! Moramo ga zaradi boljše bodočnosti svojih otrok, da jim ne bo treba liki ubogemu Lahu iti vsem po svetu s trebihom za kruhom iz lepih domačih pokrajin. Bog živi naš plemeniti boj s popovstvom!

V Ljubljani, 19. septembra.

Staro- in Mladočehi.

Včeraj sta imela izvrševalna odbora staro in mladočeške stranke sejo radi bodočih deželnozborskih volitev in radi končne določitve kandidatov. Danes pa se snide pododsek, ki ima kompromis dognati. Današnja seja je odločilna. Vse druge češke frakcije so proti kompromisu in so postavile svoje kandidate. Glavna težava pri sklepanju bodočega kompromisa med Staro- in Mladočehi je vzrasla iz dejstva, da se hočejo Staročehi vezati kar na dve strani. Skleniti hočejo kompromis s Mladočehi ter tako pridobiti precej mandatov; obenem pa hočejo podpirati agrarce, oziroma s pomočjo agrarcev pridobiti še nekaj sedežev v praški dež. zbornici. Mladočehi pa s tem niso zadovoljni, da bi bil njihov zaveznik hkratu tudi zaveznik njihovih nasprotnikov, agrarcev! Danes pa se usoda kompromisa odloči.

Volitve veleposestva.

V Galiciji so se 17. t. m. vršile volitve veleposestva. Izvoljenih je bilo 24 poslancev, ki pa imajo vsi skupaj le 973 volilcev, ali vsak poslanec po 22 volilcev. Na Češkem ima fideikomisarno veleposestvo 16 poslancev, katere voli 47 volilcev (trije volilci dobé svojega poslanca), nefideikomisarno veleposestvo voli 54 poslancev, ki zastopajo 399 volilcev. Vsakih 7 volilcev ima svojega poslanca. Potemtakem voli 446 veleposestnikov 70 poslancev. Tako imajo pičloštevilni veleposestniki spričo privilegijev večjo moč in važnost, kakor jim gre. 446 ljudij 70 poslancev, a vsi Nemci na Češkem le 69

LISTEK.

Sad greha.

Drama v štirih dejanjih. Spisal Engelbert Gangl. — Slovanska knjižnica snopič 102—103—104. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. (Konec.)

»Sad greha« je težka zmotá, katere Ganglu dolgo ne bomo mogli odpustiti. Ali ker je še mlad, marljiv in nedvomno talentiran pisatelj, popravi pač ta svoj naglavni greh s tem, da napiše kdaj tudi kaj dobrega!

Jaz bi mu to od srca privoščil, kot goreč prijatelj slovenske dramske literature pa po tem naravnost hrepenim!

Treba je Ganglu le, da se postavi na lastne noge, da ne omahuje med raznimi strujami, predvsem pa, da zajema snovi svojih bodočih dram iz slovenskega življenja.

V hudi zmoti smo živeli »novostrujnik«, udajajoči se v slogih in sujetih le tujemu vplivu. Stremimo poslej za tem, da postane naša modernost tudi — narodna! Naši dramatik pa naj v tem oziru korakajo na čelu.

Fr. Govékar.

Pred sezono.

I.

Odbor dramatičnega društva je zopet izdal naznanilo za bodočo gledališko sezono. Bogat, izbran, raznovrsten in zanimiv program!

Mnogoletne izkušnje in blagajniški izkazi so bile odboru podlaga, na kateri je sestavil svoj program, dramski in operni repertoar. Predvsem bodi konstatirano, da se odbor dramatičnega društva ne bode bavil več z brezplodnimi eksperimenti, ki nalagajo društvu le mnogo stroškov in gledališkemu osebju mnogo posla, dolgotrajnih in mnogobrojnih, zato pa tudi dragih izkušenj. Zategadelj se bode držal poslej odbor principa, da diletantovskih in tehnično nezrelih izvirnih dramskih poskusov ni vprižajati. Ogibal pa se bode tudi izrodov modernističnega gigerlizma, dram, katere bi po svojem sujetu ali po svoji tendenosti občinstvo le disgustirale ter mu nezaupnost v izvirne drame le še bolj utrjale.

Odbor dramatičnega društva pa bo kakor doslej, z veseljem sprejemal dobre, res slovenske, tehnično ugajane izvirne igre katerekoli literarne struje ter poskrbel, da se bodo igrane dovršeno.

Zategadelj je sprejel doslej v svoj letošnji repertoarni program samo take izv. drame, ki so že osvedočile svojo gledališko vrednost ter se izkazale kot privlačne, občinstvu po svojem narodnem duhu simpatične. Sprejel pa je tudi drame, ki so po svoji vsebini zanimive, duhovite in tehnično dobre.

V repertoiru tujih dram zavzemajo prvo mesto seveda slovanske, in sicer so sprejete drame srbskega, ruskega, poljskega in češkega izvira. Nusić, Čehov, grof Fredro, Štolba, Mršatik in Tyl so zastopani z deli, ki nimajo samo resnične literarne vrednosti, nego so se igrale tudi že na tujih, največjih odrih z najlepšim uspehom.

Klasični repertoar zastopajo Shakespear, Grillparzer in Schiller, ki so občinstvu najpriljubljenejši ter so se njih drame igrale tudi pri nas doslej vedno v splošno zadovoljstvo.

V modernem repertoiru, ki je, naravno, najštevilnejši, so zastopana imena dramatikov, katerih igre so si pridobile ali pa si pridobivajo svetovno popularnost ter so po svoji tehniki vzorne, po svoji vsebini pa duhovite, velezanimive in tudi instruktivne. Ibsen, Hauptmann, Sardou, Anzengruber, Rosegger, Oton Ernst, Held,

Thomas, Volabregue, Hennequin, Blumenthal, Kadelburg, Görres in končno večno mladi Nestroy so na repertoiru z najboljšimi dramskimi deli, ki so deloma že naštudirana in pripravljena ter bodo, kakor drugod, nedvomno tudi pri nas dosegle najlepše umetniške uspehe.

Dramsko osebje, ki je začelo z rednimi izkušnjami že 21. avgusta, se je letos izpopolnilo ter je bilo angažiranih več novih dobrih igralk in igralcev. Poleg domačih, že desetletja pri slovenskem gledališču delujočih igralcev (gg. Verovšek, Danilova, Danilo), poleg rež. g. Dobrovolnega, ki si je že lani pridobil simpatije občinstva in priznanje kritike kot režiser in igravec, vestnega ljubimca g. Deyla, komika g. Boleške in marljive igralk gđe. Rückove, ki se je v vseh svojih vlogah prikupila gledališkim posetnikom, so angažirani letos tudi: bivši ravnatelj lastne češke gledališke družbe, komik in pevec g. Fr. Lier ter njegova gospa Marija, bivši ravnatelj hrvatske gledališke družbe igravec g. Leon Dragutinović in njegova soproga Stefanija, komična starka, in končno nadarjena učenka odlične češke umetnice gospe Sklenářeve Male, najjvka

poslancev! To je čudno razmerje. Privilegiji aristokracije in denarja se kažejo pač tu najjasneje!

Imbriani.

Ideal avstro-ogrskih irredentistov, italijanski poslanec Imbriani je umrl vsled kapi 57 let star. Bil je fanatičen sovražnik naše države in goreč, pregoreč zagovornik Italijanov, ki zdihujejo še pod avstrijskim jarmom. Njegov cilj je bil priklonjenje Trsta in južnega dela Tirolske k Italiji, zato so ga avstrijski irredentovci slavili kot svojega najslavnejšega moža. Njegov ideal se mu ni uresničil, zato pa žaluje za njim vsa irredenta. V italijanskem parlamentu je igral vlogo principialnega opozicionalca ter je mučil vse vlade s svojimi komičnobesnimi govori in neštevilnimi interpelacijami. Resnim človekom ga politiki niso smatrali. Imbriani je bil spočetka častnik, a po vojni pri Mentani se je vojaškemu stanu odpovedal.

Dopisi.

Iz Dobja pri Planini, 17. sept. Zamorec se je pral v 208. številu »Slovenca«. V naglici pa je pograbil pomije in se je še bolj umazal, kot je bil prej. Poglejmo! Kdo, za Boga, je trdil, da se je g. župniku zapovedalo — ti ljudje so nezmožljivi! — darovati sveto mašo na rojstni dan cesarjev! Ravno nasprotno! G. župnik je dobil obvestilo, da je okrajni šolski svet po naročilu deželnega šolskega sveta odredil, da naj krajni šolski sveti poskrbijo, da se opravlja slovesna služba božja, katere se udeleži šolska mladina dne 17. ali pa 19. avgusta, ako bi 18. avg. razmere tega ne pripuščale. V tistem obvestilu ni trohice ukazovanja, in če je g. župnik določil, da se bo obhajala sveta maša dne 19. avg., je storil to iz lastne samovolje in bi ravno tako lahko vse skupaj vrgel v koš. Posvetne oblasti govore o slovesni službi božji; že vedo zakaj. Nekateri duhovniki pa seveda to bagatelizirajo, čeravno se imajo oni največ zahvaliti presvetlemu vladarju za toliko prostosti. Ako se še g. župniku ni raztrgal desni črevelj, o katerem je trdil, da zgodovino tako dobro zna, potem pa ga naj nekoliko vpraša o konkordatni pogodbi, potrjeni dne 18. avg. 1855! Seveda, za vladarja si ne dajo nič veleovati, a za izvolitev ožlindranih poslancev in »katoških repov« pa napovedujejo razne molitve in izpostavljajo celo Najsvetejše. Ko je imel župnik god, se je z možnarji streljalo, in za cesarja bi pa najraje nič ne storili. To so patriotje! Žaltavo maslo teče!

Da so pa bili liberalci lani o slavljenju 50letnice, kakor tudi letos dne 18. avgusta v cerkvi, to pa lahko dokažemo. Seveda, to pregreho smo napravili, da se nismo šli g. župniku milostno poklanjat in mu ponižno javljati, da se drznemo v cerkev priti, ali da se nismo postavili kje pri

gdč. Hela Lounska. Posebej pa je omeniti še engangement dobroznane igralke gdč. Zdenke Terševce, ki je še izza prejšnjih let občinstvu v najboljšem spominu.

Odbor dramatičnega društva se je letos prav posebno potrudil, da pomnoži število rodov slovenskih igralcev. Gosp. režiser Verovšek, katerega je poslal na prošnjo društva deželni odbor zopet za dva meseca na Dunaj in v Prago, kjer je posejal poleg predstav tudi glavne in aranžirne izkušnje na raznih gledališčih, je imel dva meseca dramatično šolo ter je izvežbal nekaj učencev in učenek, ki obetajo postati sčasoma porabni igralci in igralke. Angažirana sta iznova domači igralec g. Fr. Lovšin, ki je bil angažiran zadnji dve leti v Badnu pri Dunaju, in nadarjeni začetnik g. Fr. Nučič. Pogajal pa se je odbor tudi z drugimi domačimi igralci in pevci, prebivajočimi v Ljubljani ali zunaj nje. Toda nekateri so engagement iz privatnih ozirov odklonili, drugi pa so zahtevali toli pretirane, nekateri celo režiserke gaže, da so se morala pogajanja pretrgati. Odbor dramatičnega društva doživi vedno iznova, da zahtevajo domači, da, celo na stroške društva izobraženi diletantje plače, ki se z njihovo sposobnostjo nikakor ne skladajo. Enega izmed teh je poslal odbor celo v šolo na Dunaj in mu plačeval učitelje tudi doma, a vendar ne

oltarju, da bi nas blagovolil pogledati. Oj, ti prevzetnjaki! Maslo!

Organist bi bil moral nastopiti orožno vajo 18. avg. Ker pa je bila ta dan primicija, in je to več, kot cesarska služba, je dolžnost prijavljenja odložil na 19. dan. Je res ali ne? Da je za letos oproščen, to nas nič ne briga. Maslo!

Da je drugi le orglarski učenec in izvrsten mizar, to nas tudi nič ne briga. A če je lani, ko je prvi šest tednov »študiral«, opravljal v farni cerkvi orglanje in je sedaj, ko je bil pri mizarskem delu, imel čas hoditi zvonit, pa bi bil tudi lahko šel pol ure orglat. Kako mašno ali cesarsko pesem bo pa vendar znal zaigrati. Maslo!

Ali je bil tisti, ki je kot nepovabljenec na primiciji v jarek prikorakal, tudi klerikalec? Vpraša smešno »Slovenčev« dopisnik. Prvič ni bil nepovabljen, ker ga je g. primicijant na njegovi poti povabil pod kozolec. Drugič pa je ravno ta človek župniku površnik nosil, se z njim vozil, si pri njem denar izposojal, po farovžih in kaplanijah popival in spal, in je duševno in telesno ustvarjen za klerikalca, sicer bi ga gotovo ne bila pot vedla mimo kozolca, ker se mu je prej od druge strani namignilo, naj ne dela sramote. Ko bi bil liberalce, bi g. župnik ne rekel o neki priliki, naj bi ta človek (Gr.) in H. v Dolju ostala, ona dva pa bi naj bi odšla. Okr. šolski svet pa je obrnil; imel je vzroka dovolj. Ravno o tem človeku pa je na primiciji g. župnik rekel: »To je še najbolj fanj človek, samo to grdo navado ima, da se ga rad napije«. O liberalcih pa ne govori drugače, kakor da so brezverci. Ergo! Iz velikega lonca teče žaltavo maslo!

Da pa je g. župnik kot veroučitelj s prižnice oznanil: »Tisti otroci, ki pa nič ne znajo, naj doma ostanejo, da ne bodo delali drugim sramote«, za to imamo prič, kolikor jih »Slovenčev« dopisnik hoče; ostavek dopisnikov ... ki niso obiskovali šole ... je izmišljen. Če pa je pouk tudi zaradi boleznih pet tednov ustavljen bil, in je bil pozimi obisk slab zaradi grdih potov, ali ima potem župnik pravico s prižnice veleovati, naj tisti doma ostanejo, ki niso redno šole obiskovali? Zakaj pa potem ne reče, naj tisti nič — tudi nepostavne — bire ne dajo, ki nič veronauka ne znajo?! — Dopisnik pravi dalje: »Čegava blamaža pa je, če šolski otroci ne morajo (sic!) brati katekizma?« Ko bi jih poučevala dopisnik in klerikalec Gr., pa bi katekizma še od zunaj več ne poznali! Čegava blamaža pa je, če zaročenci pri izpraševanju ne znajo šest resnic, deset božjih zapovedi, sedem sv. zakramentov?! Da, »Domoljuba« in »Naš dom« med ljudstvo kolportirati, pri cerkvi pa za njih naročevanje po organistu agitirati, čez liberalce zabavljati, je veliko več vredno, kakor pa kot namestnik Kristov po Kristovem nauku za mir in slovo med župljani skrbeti in redno krščanski nauk po-

žanje odbor za vso svojo požrtvovalnost nobene zahvalnosti. O teh diletantovskih domišljavcih velja pač stari gledališki izrek: »Gelernt hab' ich nichts, aber arrogant bin i' worn'!«

To bodi konstatirano že pred sezono, ker odbora ni volja, med gledališko dobo odgovarjati na kakoršnakoli napadanja in podtikanja.

Na tem mestu bodi mimogrede omenjeno, da je tudi naš domači zbor pri angaževanju tako spretno pritiskal na odbor, da se je moralo društvo končno udati, ker bi bilo sicer primorano ali opero opustiti ali pa si v zadnji uri poiskati zborovih pevcev izven domovine.

Odbor dramatičnega društva je torej storil vse, da se dvigne nivo dramskih predstav na umetniško višino ter je v to svrhu prinesel največje žrtve. Ker hoče odbor v bodoči sezoni vpriporiti kolikor le možno mnogo novitet ter omejiti število repriz, igre starega repertoarja pa vpriporjati le izjemoma, bodo gledališki posetniki letos gotovo tudi z dramskimi predstavami docela in v vsakem oziru zadovoljeni. Repertoar je izbran, raznovrsten in proračunjen za vse sloje naroda, osobje polnoštevilno in res dobro, o čemer se bo moglo občinstvo samo prepričati, režija pa v rokah treh režiserjev, — zato se smemo nadejati najlepših umetniških, a tudi gmotnih uspehov.

učevati! Pač, g. župnik bo dobil pohvalni dekret! Iz velikega lonca teče prav žaltavo maslo!

»Slovenčev« dopisnik pa je meni laž toliko dokazal, kakor jaz njemu odkritostnost.

Besede, ki se s ponosom imenuje »brezverski liberalce«, pa spet prav lepo kažejo bistroglost »Slovenčevega dopisnika, ki ne zna razločevati med »brezverski« liberalce in »brezverski liberalce«. Se bo moral še iti v ljudsko šolo učiti, kaj pomenijo narekovaji (»«), kakor tudi ne ve, kaj se pravi predbacivati in ne razločuje pomena glagolov moram in morem! »Si tacuisses ...!« Maslo!

Sedaj pa mi naj »Slovenčev« dopisnik pravnim potom dokaže neresnico mojih trditev, kajti na tolikokrat blamiranega »Slovenca«, ki z dopisnikom vred glede resnicoljubja in poštenosti še nekoliko drugače smrdita nego dihur, se ne bom več oziral. — Quod demonstrandum erat! Zamorec je umit in »Slovenec« je svojim dopisnikom vred za jedno blamažo bogatejši. Gospod župnik dobijanski, smejte se!!

Iz Kanala, 12. septembra. Vojaško veteransko društvo v Kanalu imelo je dne 8. t. m. tombolo in javni ples. Razprodalo se je 1144 kartelj, komad po 30 vin., kar znaša 343.20 kron. Pri plesu se je dobilo 254.60 K, toraj skupaj 597.80 K. Stroški, oškodovanje lesa, pripravljenje odra in drugo 446.87 K, ostaja 150.93 K. Gospod Konjedic, redni ud v Plavih, daroval je 4 K, neimenovan pa 10 K, za kar se darovateljema najtopleje zahvaljujemo. Tombola in ples vršil se je v najlepšem redu, čeravno je klerikalna sodrga iz Anhovske doline iskala prepira, kar se ji pa seveda ni posrečilo. To je omikana ta klerikalna stranka, pa nima v Soški dolini več vpliva. To lepo svoto dobilo je vojaško veteransko društvo brez pomoči vedno veselih naročnikov »Gorice«.

Družba sv. Mohorja.

Naša družba šteje letos 76.110 udov, to je 2486 udov manj, kakor lani. Udje se razdelé po posameznih škofijah tako le:

1. Goriška nadškofija.	8599 t. j.	11 manj
2. Krška škofija.	6208	160
3. Lavantinska škofija.	23771	2025
4. Ljubljanska škofija.	29587	519
5. Tržaško-koperska škof.	4041	25 več
6. Sekovska škofija.	598	34
7. Somboteljska škofija.	351	7
8. Zagrebška nadškofija.	479	66 manj
9. Senjska škofija.	106	7
10. Poreška škofija.	136	6 več
11. Djačkovska škofija.	65	3
12. Bosniška škofija.	226	11
13. Videmska nadškofija.	185	9 manj
14. Razni kraji.	541	15
15. Amerikanci.	908	104
16. Iz Afrike in Azije.	209	128

Z razpošiljanjem letošnjih družbenih knjig smo začeli dne 18. septembra in prizadevali se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti: Amerika in Afrika, lavantinska, krška, ljubljanska, tržaška in goriška škofija ter razni kraji.

Čenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »aviso«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki provzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Razposlalo se bode udom vkup 456.660 knjig. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljujte jih ter vnamajte v srce njihovih ljubezen do Boga in do domovine!

V Celovcu, dne 18. sept. 1901.

Odbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. septembra.

— **Deželnozbornska volitev v Ljubljani** izvršila se je danes popolnoma v miru. Klerikalci so sicer razvili jako živahno agitacijo in neutrudno vlačili svoje volilce morostarske zunajnosti na volišče, a dasi je duhovšina

polnoštevilno pritisnila, ni to vse nič pomagalo in sta klerikalna kandidata žalostno pogorela.

— **Kako se na Kranjskem voli?** Z Gorenjskega nam piše prijatelj našemu listu: V nedeljo pred volitvijo sestal sem se slučajno v gostilni s trojico premožnih in veljavnih kmetov in jih vprašal, kako imajo voliti? Najstarejši in najveljavnejši med njimi, — ako se ne motim, prvi občinski svetovalec v dotični občini, odgovoril mi je ob pritrjevanju ostale dvojice približno tako-le: »Mi kmetje smo vsi za našega barona (Lazzarini), ker ga poznamo kot dobrega gospodarja, prijaznega gospoda, ki z nami tako prijazno govori, kakor z gospodi, nam daje dobre svete in če nam kaj zmanjka, nam tudi vedno rad vstreže. Onega ljubljanskega dohtarja (Brejca), katerega nam fajmošter iz prižnice ponujajo, še ne poznamo, pa volili ga bomo vendarle, ker moramo to storiti, kar so gospod rekli, da bodo že oni za to odgovor dajali. Zamerit' se pa tudi ne bomo, ker so zelo hude jeze. Pa tudi naše babence vedno proti nam huskajo.« Jaz pa dostavljam: ni vrag, da ne bi s takimi sredstvi po celi deželi zmagovali!

— **Tržški Špendal in ljubljansko gledališče.** Klerikalni kandidat za Kamnik, župnik Špendal, je kot pravi klerikalec na volilnem shodu prav zlobno ščuval kamniške volilce proti narodnapredni stranki ter je stavbo in podporo gledališča, za katero prvo so glasovali tudi klerikalci, in za katero se je porabila tudi jako znatna zavarovalnina za pogorelo gledališče, izigral kot agitacijsko sredstvo, češ, kaj imate Vi Kamničanje od gledališča? Lepo načelo, gospod Špendal! Kaj pa imajo Kamničanje ali druga mesta od tega, če da dežela za vodovod v kakšni klerikalni kmetijski občini, ki plača na leto le nekaj desetakov deželnih doklad, kar po cele tisočake? Naj se liberalna stranka v prihodnjem deželnem zboru drži Špendalovega načela, nam bo prav, potem bodo klerikalne občine prav gotovo izstradane. Ali ne veste, gospod Špendal, da Ljubljana plača skoraj jedno tretjino vseh deželnih doklad? Ali dobi Ljubljana zato razmerno toliko nazaj? Nikakor ne! Ljubljana pomaga plačevati klerikalcem ceste, vodovode, šole itd. itd. Pustite tedaj Ljubljano gledališče, katero si sami plačajo, saj ima na pr. v slovenskem gledališču narodnjak ložo, ki plačuje 12.000 gl. davka, in tedaj njegova 44odstotna deželna naklada sama plača deželno podporo gledališču. Pustite naše nedolžno gledališče v miru, katero smatra vsak omikan človek (med katere seveda ne spadajo klerikalci à la Špendal) za potrebno, kakor Vam mi prepuščamo nedolžno zabavo z nedolžnimi (?) devicami.

— **Osilnica — Goče II.** Piše se nam: Z mirno vestjo prisopodabljam škandale, ki so se godili v znani goški aferi, onim pri zaprečenem žalostnem shodu Jakličevem v Osilnici. Zagrizen far kot komandant tu in tam, fanatizovano, nahujskano ljudstvo v Osilnici in v Gočah, nesramni napadi na mirne liberalce tu in tam. In kakor se čuje, bode tudi osilniška fara imela za posledice sodnijsko postopanje proti klerikalnim napadalcem. Sicer se ni nam zgodilo nič hudega, a to se imamo zahvaliti svojim trdim pestem, katerih so se zbal figovci-klerikalci, pred vsem pa orožnikom. Sedaj šele vemo, v kaki nevarnosti smo bili, da ni bilo še par trenutkov orožnikov, potolkli nas bi bili. Niti Judje niso hujše vpili nad Kristusom: »Križaj ga, križaj ga!« kot so nad nami babe v hlačah in krilih, »udri ga, vseci ga, ven z njimi!« In kdo je bil vsega tega kriv? Nihče drugi kot župnik, kajti na njegovo komando so nas nahujskani kričači napadli. Da ni župnik komandiral svoje družali na nas, bi se bil shod vršil povsem mirno in ne bi bilo treba tukajšnjemu učitelju drugi dan prositi za Božjo voljo, naj molčimo in naj nikar ne dajemo stvari v javnost, v časopise. Naš šantavi učitelj naj bi bil malo pomislil, preden se je zastava izobesila raz šolsko poslopje! In naš župan si naj bi bil premislil prevzeti predsedstvo klerikalnega shoda. Sedaj ne kaže tajiti, kajti poskrbeli smo si za nesljive priče, še predno je župnik mislil, da se bode sploh kje kaj izvedelo o »shodu« v Osilnici!

Pred zbranimi svojimi ovčicami je hotel župnik že na dan volitve pred »golažem« na laž postaviti tukajšnjega občečislana gosp. poštarja in učitelja v pokoju. Toda laž ima kratke noge! Niti zbrani njegovi »verniki« si niso upali tajiti, da je župnik klerikalce poslal nad nas, naj nas ven vržejo. Sicer je zatrjeval ravno glavni kričar pri napadu, da ga ni župnik komandiral nad liberalce, toda temu se bode že posvetilo. Naravno, župnik je menda hotel sugerirati svojim »vernim«, da je nedolžen, pa pomagalo ne bode nič! Upamo, da kmalu pridemo k sodnji, in ko bode treba vzdigniti tri prste, se bo že govorilo, akoravno je v nedeljo zatrjeval župnik raz leco, da prisega, dana liberalcu, nič ne velja. Tako torej blatite Vi sami prisego, katera Vam bi morala biti sveta, tudi če je privatna. Na svidenje v Kočevji!

— **Značilno.** Neki gostilničar iz večjega kraja na Notranjskem opravil je vsled obljube pretečeni teden spoved na Brezji, kamor je šel s ženo na Božjo pot. — Spovednik ga koncem spovedi vpraša, kaj da doma bere. Ko izve, da spovedujoči še bere »Slovenski Narod«, zarohni nad njim in mu neče dati odveze, če ne obljubi, da te »cunje« ne bo več bral. Gostilničar na to odgovori, da gostje zahtevajo »Narod«, in da je po teh prisiljen naročiti se, ker zahajajo k njemu med drugimi gosti tudi uradniki. Spovednik mu na to odgovori, da zaradi drugih gostov lahko opusti »Narod«, za uradnike je pa rekel: »no, saj te bomo kmalo odpravili«. Končno je vendar, kljub temu, da mu ni hotel obljubiti, da »Naroda« ne opusti, ker ni velik grešnik, in ker že delj časa ni bil pri spovedi — dal odvezo! Tako postopajo po spovednicah ti gospodje, meneč, da se čas bliža, ko bodo tudi uradništvo komandirali. — Uradniki, sedaj veste, koga imate voliti. Ime dotičnega gostilničarja je na razpolago in je uredništvu znano.

— **Shod na Goriškem.** Z oziranjem na silno temo, ki vlada še po mnogih okrajih na Kranjskem, se človeku kar milo stori, kadar čuje, kako vse drugače moško in zavedno je ljudstvo drugod, zlasti na Goriškem. Tam bo klerikalizmu kmalu odklenkalo, to kažejo vsi pojavi javnega življenja na Goriškem. Narodno napredna stranka pa tudi deluje. Vsak čas so zdaj tu zdaj tam shodi, na katerih se ljudstvo poučuje. Zadnje nedeljo je stranka zopet priredila dva shoda. Prvi je bil v Avberu na Krasu, kjer sta govorila gg. Gabršček in dr. Treo. Ta shod se je v redu izvršil. Drugi shod je bil v Cerknem, kjer sta govorila gg. dr. Tuma in Vrtovec. Klerikalci so bili kar besni, ko so izvedeli, da skliče narodno-napredna stranka javni shod v Cerkno. Neki kaplan je kar grozil v »Gorici«, naj se dr. Tuma le varuje in ne hodi v Cerkno. In res so se pripravljali na — boj s pestmi. Ko je bil shod sklican v dvorani gostilne Jurmanove (— dvorana je bila najeta in plačana v ta namen! —), je tamošnji dekan grozil Jurmanu z bojkotom, ako ne odpove dvorane. Dekan je tudi pisal vsem duhovnikom svoje dekanije, naj pripeljejo po 20, 30, 50 (jih je taksiral po velikosti kraja) **krepkih mož**, da bodo imeli klerikalci večino ali pa da — shod razženejo. Torej »krepkih mož« je treba za boj — s pestmi! Ali ni to škandal? Ali imamo duhovščino za tako peklensko službo po deželi? Jurman pa dvorane ni mogel odpovedati, ako bi tudi hotel! Točno ob uri je bila dvorana odprta in zasedli so jo do zadnjega kotička naši pristaši, dasi je jako prostorna. Če tudi je bilo prav žalostno grdo vreme, vendar je došlo od vseh strani veliko ljudstva; ako bi bilo vreme lepo, bi došlo gotovo nad 1000 oseb. Došel je celo župan iz sosednje Idrije z nekoliko meščani. Naši so bili izborni organizovani. Ko je bil že izvoljen predsednik g. Mavri in je govoril g. Vrtovec, so prihrumeli klerikalci pod vodstvom duhovščine in župana Košmača. Toda v dvorano niso mogli, ker je bila zasedena do zadnjega prostorčka. Klerikalci so začeli besneti zunaj, groziti skozi okna, tuliti, naši so jih pa pozdravljali z roko in s klobuki. Toda miru ni bilo toliko časa, dokler ni dal vladni zastopnik g. dr. Skaberné znamenje orožnikom, naj

razgrajde razženejo. Sam je moral konstatovati pravilnost postopanja naprednikov in kaznjivo divjanje klerikalcev, na čelu njim: župan in duhovščina.

— **Uspehi katoliške vzgoje.** Posestnika sin Anton Dobnikar s Toškega čela v ljubljanski okolici je bil 17. t. m. ponoči na potu v Polhov Gradec napaden in oropan. Napadla sta ga posestnik Jurij Zorc iz Gabrja in njegov hlapec, ga s poleni pretepla, da je bil ves krvav in mu vzela harmoniko v vrednosti 80 kron.

— **Lep sprejem gosp. knezoškofa.** Pri prihodu g. knezoškofa v Sv. Križ prinesla sta se dva novorojenčka v farovž h krstu. Župnik se je jako prestrašil, da sta ta dva nezakonska otročiča iz devic »Marijine družbe«. Sedaj ali nekaj časa poprej so jih morali izbistiti. G. župnik ni krstil, ne g. kaplan, pač pa se je tega posla usmilil g. knezoškofa pričakujoči administrator g. Nikolaj Stazinski iz Čateža. V svetokriški fari je že 15 nezakonskih otrok, in to leta 1901. v klerikalni fari, dekleta samih klerikalcev.

— **Preložena veselica.** Veselica, katero sta nameravali prirediti št. Peterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v nedeljo dne 22. t. m., prestavila se je zaradi otvoritve gledališke sezone in drugih manjših ovir na nedeljo dne 6. oktobra tega leta.

— **Konzulat za Slovence v Ameriki.** Pod tem zaglavjem smo pred kratkim pletirali za to, da se pri avstrijskih konzulatih v Severni Ameriki nastavi slovenščine zmožni uradniki. V dotični notici je bilo tudi rečeno, da avstrijski podkonzul v Chicagu g. dr. Schwegel ni več zmožen slovenskega jezika. Mej tem smo bili poučeni, da temu ni tako. »Amerikanski Slovenec« poroča, da se g. dr. Schwegel živo zanima za slovensko kolonijo v Jolietu, da je bil že sam tam, in da je slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožen.

— **Deželni odbor** kranjski oddajal bo meseca oktobra 1901. bike plemenjake cikaste in sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi tudi osebnim živinorejcem. Prošnje je vložiti do 6. oktobra 1901. pri deželnem odboru v Ljubljani in vsaki prošnji je priložiti 20 kron, katere zapade, če prosilec noče prevzeti odkaznega mu bika. Kakor znano, je deželni odbor dobil od deželnega zbora naročilo, da se pri nakupovanju bikov plemenjakov iz deželnih sredstev ozira na domačo prirejo ter kupuje v deželi take bike, ako so v čistih pasmah in primerni kakovosti na razpolago. Deželni odbor bo v jeseni, o priliki premovanja goved, nakupoval sposobne bike po posebni komisiji, na kar že sedaj opozarjamo živinorejce, ki imajo čistokrvne sposobne bike v rejli.

— **Stoletna aloa** na Igu dosegla je v betvi višočino 6 m 30 cm in ima 30 odrastkov z mnogobrojnimi rumenimi cveti. Ker se bode cvetka kmalu odstranila, vabijo se prijatelji narave, da si se daj nekaj popolno razcveteno ogledajo. Najprikladnejša je pot čez Škofelco z vlakom dolenske železnice.

— **Obrtniška zadruga za radovljiški sodni okraj** ima 22. t. m. ob treh popoldne brez ozira na vreme v gostilni pri Bastelju v Radovljici občni zbor. Člani naj pridejo zanesljivo in naj pozovejo tudi pomočnike, da se zbora udeležijo, ker pripadajo zadrugi. Zadruga je korist, vsem skupaj ustanovljena. Vspored: I. Razlaganje pomena društva. II. Volitev predsednika in podpredsednika. III. Volitev 9 odbornikov in 3 namestnikov. IV. Stavljenje raznih predlogov. Ako kdo pomotoma ni dobil vabila naj se oglasi pri podpisnem odboru pri katerem se dobivajo tudi pojasnila.

— **Sadni in vinski trg v Gradcu.** Mestna občina Gradec priredi od 3. do vstevši 6. oktobra t. l. sadni trg in od 7. do vstevši 10. novembra t. l. sadni in vinski trg v Gradcu, Keplerstrasse 114 (zraven južnega kolodvora). Na te trge se zlasti opozarjajo oni krogi, ki kupujejo štajersko sadje in štajerska vina (trgovci s sadjem in vinom, gostilničarji itd.) Dotični razglas in tržni red se lahko pregleda tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **Prepeli za vstopom na c. kr. gimnazij v Ljubljani.** Kot rodni slušatelj akademije sprejet more biti oni kandidat, kateri se izkaže s svedočbo zrelostnega izpita gimnazije ali realke. 2. Ako je kandidat v preteklem letu svoje študije na kaki drugi visoki šoli nadaljeval, izkazati se mora z dotičnimi dokumenti. 3. Doba študij traja osem semestrov ali štiri leta. 4. Vpisovanje traja od prvega do osmega oktobra. 5. Učni jezik je poljski. Vsakter slušatelj zamore izpite v maternem jeziku polagati, ker p. n. profesorji razumejo slovanske jezike. Klinika urejena je po švicarskem sistemu, ter ima vsak slušatelj izvanredno priliko, prisvojiti si popolno teoretično in praktično izvežbanje.

— **Zapri se** deklo Terezijo Senico v Komenskega ulicah št. 24, katera je v Brezicah izvršila večjo tatvino.

— **Ujet agent za izseljevanje.** Mestna policija je prišla včeraj na južnem kolodvoru nekega agenta, ki je v ljubljanski okolici vabil ljudi v Ameriko za družbo »La Ligure Americana« v Vidmu na Laškem.

— **Tatico**, ki je 30. m. m. ukradla Krisperjevi kuharici Mariji Beličevi obleko, je policija izsledila v osebi postopačinje Katarine Jenkove iz Škofje Loke. Ukradeno jopico je imela na sebi.

— **Z rešilnim vozom** so prepekljali včeraj zvečer v deželno bolnico Rozalijo S., ki je v pijanosti padla na cesti in se na obrazu precej poškodovala.

* **Kako raste človek.** Po rojstvu raste človek najbolj, navadno 20 cm na leto. Naslednja tri leta raste že počasneje. Od 5. do 16. leta raste človek na leto za 5 cm, po petnajstem letu pa raste človek le neznatno, za dva, k večjemu za tri centimetre v letu. S petindvajsetim letom konča se po navadi človeška rast.

* **Čelo za 80.000 mark.** »Corriere di Napoli« poroča, da je prodala vdova grofica Locheis, hči pred kratkim umrlega virtuozna na čelu, Alfrida Piattija, očetov violon-čelo berolinskemu bankirju Mendelssohnu za — 80 000 mark.

* **Jako imenitna oseba** je v Bufalu zamorec Jim Parker, kateri je planil ob atentatu na predsednika Maca Kinleya na morilca ter je pomagal razorožiti ga. Jim Parker, po svojem poklicu natak, je jako močan človek; pokazal se je tudi zelo pogumnega, potegnil je namreč Czolgazu revolver iz rok, ko je hotel morilec iznova ustreliti. Sevé ves njegov pogum ni mnogo koristil, ker je Mac Kinley sedaj vkljub temu mrtev. Vendar vse slavi Jima Parkerja, ki prodaja kosce svoje obleke, katero je nosil med atentatom, kot prave relikvije za drag denar. Celo za posamezne gumbe je dobil po 20 dolarjev. Vkljub vsej veliki slavi pa vendar ni postal zamorec ošaben, še vedno je natak, saj pa znaša že napitnina, katero je dobil v teh dneh od gostov, majhno premoženje.

Književnost

— **„Narodnogosp. Vestnik“.** Štev. 6 ima le-to vsebino: 1. Načrt o premembah obrtnega reda. 2. Trgovina. Spisal A. L. (Dalje prih.) 3. Kranjske deželne finance. Spisal —r. (Dalje prih.) 4. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 5. Raznoterosti. 6. Listek. Začetnik. Spisal Rado Murnik. 7. Izpremembe v trgovinskih in zadružnih registrih na Kranjskem. 8. Tržno poročilo in tržne cene. 9. Oglasi.

Deželnozborska volitev.

Pri današnji volitvi iz mest in trgov so dobili:

1. V Ljubljani.
Hribar 825 Grasselli 801
Pollak 297 Kregar 279
izvoljena sta torej Grasselli in Hribar.

2. V skupini Postojna, Vrhnika in Lož
ni bilo protikandidata in je dobil Fr. Arko
v Postojni 160
na Vrhniki 80
v Ložu 33
glasov.

3. V skupini dolenskih mest

D. Tavčar	Košček
Novo mesto	117 41
Črnomelj	81 2
Krško	46 4
Kostanjevica	27 5
Višnjagora	15 —
Metlika	94 9

izvoljen je bil torej dr. Tavčar.

4. V skupini Kamnik-Tržič-Radovljica.

Ferjančič	Špental
Kamnik	89 72
Tržič	45 52
Radovljica	65 19

izvoljen je torej dr. Ferjančič.

5. V skupini Kranj-Škofjaloka.

Pirc	Koblar
Kranj	122 59
Škofjaloka	34 59

izvoljen je torej Pirc.

6. V skupini Kočevje-Ribnica

je bil izvoljen nemškoliberalni kandidat dr. pl. Schöppl, ki je dobil v Kočevju 127 in v Ribnici 37 glasov.

7. V Idriji

je potrebna ožja volitev, dobili so:

Dr. Majaron	127
dekan Arko	125
soc. dem. Rinaldo	33

Trgovska in obrtna zbornica

je imela ob štirih popoldne sejo, v kateri sta bila izvoljena za deželna poslanca zbornični predsednik Kušar in zbornični svetnik Zupančič.

Oddanih je bilo 14 glasov. Dobili so: Kušar 12, Zupančič 11, Vinko Majdič 2 in Pamer 3 glasove.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija 19. septembra. Pri ožji volitvi glasovali mokrachi za klerikalce. Arko dobil 155, Majaron 115.

Višnjagora 19. septembra. Dr. Ivan Tavčar, ljubljene, up in ponos cele zavedne Slovenije je tu voljen soglasno.

Kostanjevica 19. septembra. Velikanski zmagi dr. Tavčarja trikratna slava! Živio Hribar! Živio Grasselli!

Krško 19. septembra. Dru. Tavčarju, našemu dičnemu poslancu, kot kristal čistemu značaju, neumornemu delavcu na polju narodne prosvete, ne-sebičnemu boritelju za narodne pravice, kličejo krepak Živio!

zbrani volilci.

Kranj 19. septembra. Koblarjanci razburjeni, jeden Koblarjancev uporabljal silo. Stvar pride pred sodišče. Koblar zlezal s cilindrom pod mernik.

Dobropolje 19. sept. Stari Kranj, njega hrabri sinovi — živeli! Vaš rojak — Engelman.

Kamnik 19. septembra. Čeprav sinoč v farovža je kamenje letel — Je vendarle Špental odletel!

Zavedni Kamničanje.

Kamnik 19. septembra. Špental jih je dobil 25 —

Trst 19. septembra. Mestni svet se še ni odločil, kako postopati pri pogrebu škofa Šterka. Radikalci delujejo na to, da se pogreba ne udeleži noben zastopnik mesta, in da se sploh pogreb ignorira.

Dunaj 19. septembra. Cesar se je danes zjutraj povrnil na Dunaj in popoldne sprejel ministrskega predsednika Körberja v posebni avdijenci.

Dunaj 19. septembra. Poslanec Dobrnig je v svojem listu sprožil, naj se izvoli Schönererja podpredsednikom poslanske zbornice. »Ostdeutsche Rundschau« pozdravlja ta nasvet z zadovoljstvom in pravi, da se bo pokazalo, koliko bodo nemške stranke storile, da postane Schönerer podpredsednik.

Pariz 19. septembra. Policija je aretirala mnogo anarhistov, tudi urednika nekega anarhističnega lista, ki je priobčil krvav članek proti ruskemu carju.

Slovenoi in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 13. septembra: Gasper Dobro, dninar, 58 let, kap. — Jakop Zore, premogar, 21 let, jetika. — Ivan Pavlič, posestnik, 44 let, valed telesne poškodbe.

Dne 15. septembra: Marija Sattler, ključarjeva žena, 28 let, prisad.

Dne 16. septembra: Jera Stramcar, pismo-noševa žena, 56 let, srčna hiba in vodenica.

V hiralnici:

Dne 13. septembra: Helena Velkoverh, de-lavka, 82 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 300-3 m. Srednji uradni tlak 755-0 mm.

Sept.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vet rovi	Nebo	Motnina v 4 m
18.	9. zvečer	737.3	14.4	brezvetr.	del. oblak.	00 mmi.
19.	7. zjutraj	738.4	11.0	sl.vzsvzh.	megla	00 mmi.
	12. popol.	738.0	20.3	sl. svzhod.	pol. oblak.	00 mmi.

Srednja včerašnja temperatura 15-8°, nor-male: 14-6°.

Dunajska borza

dne 19. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.35
Skupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlata rent	118.80
Avstrijska krona rent 4%	95.55
Ogrska zlata rent 4%	118.45
Ogrska krona rent 4%	92.35
Avstro-ogrsko bančne delnice	1622 —
Kreditne delnice	618 —
London vista	239.20
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.15
20 mark	23.42
20 frankov	19.01
Italijanski bankovci	91.65
G. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Povodom neizrečno britke, prerane izgube našega preljubega, nepozabnega očeta, gospoda

Josipa Gostiša

posestnika in trgovca

zahvaljujemo se najiskrenejše vsem so-rodnikom, prijateljem in znanec, vele-cenjenim gospodom uradnikom in slav. občinskemu odboru ter vsem udeležem-cem, ki so spremili blagega ranjkega k večnemu počitku. (2036)

Dol. Logatec, dne 17. sept. 1901.

Globoko žalujoča rodbina.

Velika avstr. zavarovalna družba
išče

iztirjevalce (inkasante)

za Ljubljano in okolico; za sedaj
proti proviziji. (2037-1)

Ponudbe pod „Ljubljana“ do
22. t. m. na upravništvo »Slov. Nar.«.

Vino iz najboljših
vinogradov
trške gore pri
Novem mestu

priporoča (1571-18)

Josip Medved

v Novem mestu, na Dolenjskem.

ROGAČKA
KISELA VODA Gampel in Styria
DOVEZLOČA PLJAGA. Nepresojljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. (714-32)

Dunajski omnibuši

veliki in mali, moderne izgotovljeni, v dobrem stanu, potem
tudi razne okvipaže, konjska oprava in druge konjušne potrebe
prodajo se za sila nizko ceno. (1991-2)

Dunaj, XVII. Comeniusgasse 3.

Sedmošolec

vsprejme v instrukcijo gimna-
zija iz boljše rodbine. (2032-2)

Ponudbe naj se pošljejo v upravni-
štvo »Slov. Naroda« pod „Sedmošolec“.

Gospodične

se sprejmejo na hrano v jako lepo sta-
novanje Gradišče št. 2, I. nad-
stropje. (2022-2)

Ges. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane jž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solno-grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-kovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano jž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Ino-mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-lovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 33 m po-poldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 33 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 3. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 4. uri 32 m po-po-ludne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 5. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-bljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 5. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Spreten komptoirist

ki je izveden v trgovini s kolonijalnim
blagom in je tudi za potovanje poraben,
se išče.

Ponudbe z dobrimi priporočili, s pre-pisi spričeval in s fotografijo pod **D. W.**
na upravništvo »Slov. Naroda«. ((2040-1)

Čitajte

„Novo Sunce“

mesečnik za proučevanje psihijskih
pojavnov.

Izdaja in urejuje dr. Hinković v Zagrebu
Jurišičeva 49.

Doslej so izšli 4. zvezki. Plačata se 2 kroni
do konca leta, 4 krono do konca junija 1902.
Novi abonenti dobivajo vse dosedaj izišle
zvezke brezplačno. (1975-2)

Čitajte „Novo Sunce“.

Specijalna trgovina za kavo Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte
priporoča

kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1- kilo
„Nellgherry“ aromatično-
krepkega ukusa „1.40“
„Piraldy“ najfinjega ukusa „1.60“
Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecerijško blago v najboljši
kakovosti. (12-176)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Velecenjene gospodinje!

Čas se bliža, ko se jajca draže,
Pravočasno skrbeti bo treba za njé;
Da Vam pa skrb olajšana bo,
Kupujte testenine, sveže, dobro blago.
Makaronov okusnih daleč iskati treba
Vam ni,
Ker v beli Ljubljani za iste tovarna stoji.
Odklonite testenine tuje, izdelane le za
oko,
Želodec Vaš po tujih zadovoljen nikdar
ne bo. (1977-2)

Mladina pesem že prepeva,
Da glas nje daleč na okrog odmeva:
»V sredi lepe naše domovine
Izdelujejo se najboljše testenine«.

Tovarna testenin:

Ed. Zelenka v Ljubljani.

U matematiiki in geometriji

poučuje vesten inštruktor, absolv.
tehnik. — Naslov v upr. „Sl. Naroda“.

Učenca

vsprejme takoj v trgovino z železnino

Franc Golob v Ljubljani

Wolfve ulice. (2029-2)

Sprejemem takoj

izvežbanega pisarja

veščega slovenskega in nemškega jezika

dr. M. Hudnik

odvetnik v Ljubljani. (2020-2)

Gospodičina

katera je dovršila trgovsko šolo, išče
službo.

Ponudbe pod **M. R. št. 1000** poste
restante Ljubljana. (2038)

Absolvirani šestošolec

se sprejme pod ugodnimi pogoji za le-
karskega vežbenika.

Ponudbe se prosi na lekarno
Marije Pospisilove v Konjicah na
Spodnjem Štajerskem. (2012-2)

Popolnoma novo, še nič voženo

kolo

(2026-2)

proda se skoro za polovično ceno.

Kje? pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Dva krojaška pomočnika

ki sta dobro izurjena v svoji stroki, sprejme

J. Kertel v Ajdovščini. 2041

Sprejmejo se le taki, ki že vsaj dve
leti delajo kot pomočniki. Delo le stalno.

Ana Bold

učiteljica francoskega jezika na
c. kr. ženskem učiteljski

prične s privatnim poukom v francoščini
s 1. oktobrom. (2039-1)

Mestni trg št. 11, II. nadstropje.

Vsak petek in postni dan
velika izbira

morskih rib

pri (1825-6)

J. C. Praunseiss-u

špecerijška in delikatesna trgovina
in pivnica za vino in pivo.

Učne knjige

za vse šole

in

vse druge šolske ***
*** potrebsčine

priporoča

L. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani

Dvorski trg šte. 3.

(2002-4)

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in v močnem vezu po

najnižjih cenah. (1992-6)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastavlj.